

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 85 0 Рс 096964 22 Рев
Бања Лука, 28.9.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља: 1.) С.Б. из Б., 2.) Д.Ђ. из Б., 3.) М.Ј. из Б., и 4.) З.Р. из Л., које заступа М.В. адвокат из Б.Л., против туженог „Жељезнице Републике Српске“ АД Добој, кога заступа С.Н., адвокат из С., ради заштите права из радног односа, вриједност спора 1.000,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 Рс 096964 22 Рсж од 18.5.2022. године, на сједници одржаној 28.9.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја, обе нижестепене пресуде укидају и тужба тужитеља С.Б., Д.Ђ. и З.Р., за исплату разлике трошкова топлог obroка за период: март 2020. године - октобар 2020. године и тужитеља М.Ј. у односу на период: март, јуни и октобар 2020. године одбацује, те се преиначава одлука о трошковима поступка тако, да свака странка сноси своје трошкове постука.

У преосталом дијелу ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број 85 0 Рс 096964 21 Рс од 13.1.2022. године, обавезан је тужени да тужитељима на име разлике трошкова топлог obroка исплати накнаду за период: март 2020. године - јули 2021. године и то: С. Б. у износу од 1.449,73 КМ, Д.Ђ. у износу од 1.551,95 КМ, те тужитељу З.Р. за период: март - децембар 2020. године у износу од 615,40 КМ и М.Ј. за мјесеце: март, јуни, октобар и новембар 2020. године и јануар, март, јуни и јули 2021. године, у износу од 221,67 КМ, са законским затезним каматама на појединачне мјесечне износе и за период назначен у изреци пресуде, док су одбијени захтјеви тужитеља С.Б. и Д.Ђ. у преосталом дијелу и обавезан је тужени да тужитељима накнади трошкове поступка у износу од 1.400,00 КМ, са законском затезном каматом од доношења пресуде до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 Рс 096964 22 Рсж од 18.5.2022. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и одбије тужбени захтјев и да се обавезу тужитељи да туженом солидарно наканде трошкове поступка, увећане за састав ревизије и таксе на ревизију.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија је дјелимично основана.

Тужитељи захтјевом у тужби траже да се обавезе тужени да им исплати разлику накнаде за топли оброк за периоде и у износима наведеним у изреци првостепене пресуде, са каматама и трошковима поступка.

Расправљајући о тужбеном захтјеву тужитеља првостепени суд је утврдио: да су тужитељи били у радном односу код туженог у периоду за који траже наведену накнаду и да су сви обављали послове машиновође, различитог ранга у Секцијама за вучу возова Добој у Радној јединици за вучу возова Добој и Радној јединици за вучу возова Брчко; да је тужени од марта 2020. године па надаље тужитељима исплаћивао накнаду топлот оброка за дане проведене на раду у организационој јединици, за редовне сате и накнаду за службено путовање „километар сат“, за вријеме док су тужитељи били ван организационе јединице на службеном путовању, а да им за дане за које је обрачуната накнада за службени пут, није исплаћена накнада која је овдје предмет спора.

На основу наведеног утврђења и позивом на одредбу члана 132. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16 до 119/21, даље: ЗР), члана 3. став 1. алинеја 4. Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику Владе Републике Српске број: 04/01-012-2-1406 од 29.6.2016. године, члана 86. Правилника о раду „Жељезница Републике Српске“ АД Добој из фебруара 2017. године, те члана 7. Правилника о измјенама и допунама Правилника о раду од 30.7.2021. године, члана 3. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 73/2020), у вези са чланом 279. став 3. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 7/93, 3/96, 39/02, 74/04), првостепени суд је усвојио захтјеве тужитеља за периоде и у износима, као у изреци првостепене пресуде, а одбио је захтјеве тужитеља С.Б. и Д.Ђ., преко досуђених износа и обавезан је тужени да тужитељима накнади трошкове поступка у износу од 1.400,00 КМ, са законском затезном каматом од доношења пресуде до исплате.

Другостепени суд је прихватио чињенично утврђење и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу туженог одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одредбом члана 237. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 61/13, даље: ЗПП) прописано је да ревизија није дозвољена ако вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде не прелази 30.000,00 КМ, а у привредним споровима 50.000,00 КМ. Према ставу 3. овог члана у случајевима у којима ревизија није дозвољена према одредби става 2. овог члана, странке могу поднијети ревизију против другостепене пресуде ако одлука о спору зависи од рјешења неког материјално правног или процесно правног питања важног за обезбјеђење јединствене

примјене права и равноправности свих у његовој примјени, а нарочито у случајевима прописаним у члану 237. став 3. тачке 1. до 3. ЗПП.

Другостепеном пресудом која се побија ревизијом, жалба туженог је одбијена и потврђена је првостепена пресуда којом је обавезан тужени да тужитељима исплати разлику предметне накнаде за топли оброк за периоде и у износима означеним у изреци првостепене пресуде, са законском каматом и трошковима поступка.

Тужитељи су, с обзиром на природу правног односа поводом којег се води овај поступак, супарничари из члана 365. ЗПП и свако од њих је у овом поступку самостална странка, тако да радње једног не користе нити штете другом тужитељу, као супарничару, не ради се, дакле, о јединственом супарничарству из члана 366. ЗПП, јер се поступак не мора обавезно окончати на исти начин према сваком од њих, него о обичним и формалним супарничарима. Из истих разлога вриједност побијаног дијела правоснажне одлуке се не одређује према збиру усвајајућих дијелова тужбених захтјева у односу на све тужитеље, него према сваком појединачно усвајајућем дијелу захтјева.

Како вриједност појединачно усвојених захтјева за сваког од тужитеља, који представљају побијане дијелове правоснажне пресуде за сваког од њих појединачно не прелази 30.000,00 КМ, ревизија туженог није дозвољена (члан 237. став 2. ЗПП).

У изјављеној ревизији, тужени се позвао на одредбе члана 237. став 3. и став 4. ЗПП, сматрајући да одлука у овом спору зависи од рјешења материјалноправног и процесноправног питања која су важна за обезбјеђење јединствене примјене права и равноправности свих у њиховој примјени, у односу на које ревизиони суд није заузео схватање и то: „Да ли је послодавац правилно и законито обрачунавао и вршио исплату накнаде на име топлог obroка радницима у периоду од марта 2020. године до јула 2021. године, а на темељу тадашњег важећег Правилника о раду Жељезница Републике Српске а.д. Добој из мјесеца фебруара 2017. године“?

Како је побијана одлука заснована на схватању које није подударно са становиштем овога суда које се тиче благовремености тужбе у радном спору, о чему суд, пазећи на правилну примјену материјалног права води рачуна по службеној дужности, по оцјени овога суда, испуњени су законски услови прописани одредбом члана 237. став 3. и 4. ЗПП за мериторно одлучивање о ревизији.

Ревизија је дјелимично основана.

Тужба у радном спору, поред захтјева за утврђење незаконитости акта послодавца којим је повријеђено неко право радника, може садржавати и захтјеве за осуду на чинидбу, као што се овдје тражи исплата разлике накнаде на име топлог obroка.

Захтјев за исплату разлике предметне накнада тужитељи су поставили у тужби која је суду поднесена 26.4.2021. године. Захтјеви тужитеља из предметне парнице представљају захтјеве за заштиту једног од права из радног односа. Ради се, дакле, о радном спору, па да би се по тужби мериторно расправљало мора бити испуњена процесна претпоставка благовремености тужбе, на што суд пази по службеној дужности.

Одредбом члана 201. став 1. ЗР прописано је да радник који сматра да му је послодавац повриједио право из радног односа може да поднесе приједлог за мирно

рјешавање радног спора надлежном органу или тужбу надлежном суду за заштиту тог права. Према ставу 4. исте законске одредбе, тужбу за заштиту права радник може поднијети најкасније у року од шест мјесеци од дана сазнања за повреду права или дана учињене повреде. Наведени рок је преклузивног карактера и његово пропуштање доводи не само до губитка права на покретање радног спора, него и до губитка самог права које би у том спору било предмет заштите.

Предметна накнада се исплаћује (како произлази из тужбеног захтјева), мјесечно. Тужитељи су, по природи ствари и по основу и начину исплате разлике наведене накнаде, за повреду права изостанком исплате имали сазнања већ исплатом плате за период за који траже разлику накнаде, када је почео тећи рок прописан одредбом члана 201. став 4. ЗР, у којем су морали поднијети предметну тужбу, па како су тужбу поднијели 26.4.2021. године, тужба је благовремено поднесена за период: новембар 2020. године – јули 2021. године - у односу на тужитеље С.Б., Д.Ђ. и М.Ј., а у односу на тужитеља З.Р., за новембар и децембар 2020. године, док је за преостали период означен у изреци ове пресуде тужба неблаговремена и као таква је у том дијелу, у смислу одредбе члана 67. став 2. ЗПП, одбачена.

Наиме, према одредби члана 132. став 1. тачка 4. ЗР послодавац раднику исплаћује трошкове једног топлог obroка за вријеме једног радног дана, како је прописано у ставу III тачка 1. алинеја 4. и у ставу II Одлуке Владе Републике Српске од 29.6.2016. године („Службени гласник Републике Српске“, број 53/16), док је у ставу V Одлуке прописано, да се ни колективним уговором за подручје, област или грану, односно колективним уговором код послодавца, не могу прописати одредбе којим се раднику даје мањи обим права од оног утврђеног том Одлуком у складу са Законом.

Стога се ревизиони наводи туженог, да се тужитељима накнада за топли оброк исплаћује само за дане проведене на послу у мјесту рада, а не и за радне дане ван мјеста рада, као и ревизиони приговори у погледу накнаде за топли оброк - и за сате који су у платним листама евидентирани као службени пут, које право тужитељима припада до августа мјесеца 2021. године, када је ступио на снагу Правилник туженог о измјенама и допунама Правилника о раду, број 1-4. 13635/21 од 30.7.2021. године, који је ступио на снагу 7.8.2021. године, не могу прихватити основаним. Тек је чланом 7. тог Правилника измијењен дотадашњи члан 86. којим је прописано да се путни трошкови и дневнице возног особља и вознопратног особља исплаћују у складу са Уредбом Владе Републике Српске о накнадама за службено путовање у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 73/2020), којом је у члану 3. накнада за службено путовање дефинисана као накнада трошкова смјештаја, исхране и превоза.

Висину разлике накнаде за топли оброк за тражени период обрачунао је финансијски вјештак П.В. из чијег налаза произилази да тужитељима према оствареним радним данима, који нису спорни међу странкама, припада накнада на име разлике трошкова једног топлог obroка за спорни период и то: С.Б. у износу од 1.870,97 КМ, Д.Ђ. у износу од 1.633,51 КМ, М.Ј. у износу од 221,67 КМ и З.Р. у износу од 615,40 КМ, па како је тужба тужитеља неблаговремена за период наведен у изреци ове пресуде, супротно наводима ревизије, тужбени захтјев за преостали период је основан.

Из наведених разлога а на основу одредбе члана 248. ЗПП и члана 249. став 2. истог закона, одлучено је као у изреци.

С обзиром на успјех странака у овом спору, преиначена је и одлука о трошковима поступка тако, што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка (члан 386. став 2. и члан 397. став 2. ЗПП).

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић